

Лекція № 2

Тема: Забійні тварини. Категорії їх вгодованості.

1.Сучасні вимоги та характеристика забійних тварин.

2.Методи визначення вгодованості худоби і птиці.

3.Вимоги

державних стандартів до категорій вгодованості тварин.

Література:

1.Якубчак О. М. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва ст. 12-26

1. Усі види свійських тварин, що надходять на м'ясопереробні підприємства як сировина називають забійними. До категорії забійних тварин належать: ВРХ, свині, вівці, кози, коні, кролі.

Відповідно до чинних Правил передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса і м'ясних продуктів забою не підлягають тварини до 14 денного віку та птиця до 30 денного.

До забою на м'ясо допускаються здорові тварини. Забій хворих і підозрюваних у захворюванні інфекційними хворобами, а також таких, які можуть загинути (травми, переломи, опіки) дозволяється у випадках, передбачених інструкціями і вищезгаданими правилами.

Не допускається забій на м'ясо тварин, якщо не проведено поголовного клінічного огляду їх перед забоєм, без дозволу спеціаліста вет. медицини. При цьому звертають увагу на поведінку тварини, її клінічний стан, вгодованість, цілісність шкіряного покриву, стан видимих слизових оболонок.

При огляді визначають категорію вгодованості, відсутність жуйних рухів, ознаки розладу шкт, часте сечовиділення, інші відхилення в клінічному стані.

За визначенням спеціаліста вет. медицини забійні тварини підлягають поголовній чи вибірковій термометрії.

Забій хворих тварин, підозрілих, а також тих, що перебувають під загрозою загибелі проводиться з дозволу державної служби вет. медицини району, міста тільки у випадках, передбачених правилами. Підлягають забою та вибракуванню тварини, хворі на такі заразні хвороби: контагіозну плевропневмонію в р х, класичну чуму свиней, лейкоз в р х, бруцельоз, інфекційний епідидиміт баранів, туберкульоз, злоякісну катаральну лихоманку в р х, інфекційний енцефаломієліт коней, інфекційну анемію коней, інфекційний бронхіт та інфекційний ларінготрахеїт птиці, вірусний ентерит качок, віспу птиці, хворобу Гамборо, хворобу Марека, лейкоз птиці, ретровірусний ентерит індиків.

М'ясо та інші продукти забою цих тварин використовуються в передбаченому правилами порядку та інструкціями по боротьбі із зазначеними вище хворобами.

Забороняється забій тварин на м'ясо і вони підлягають знищенню:

- при ящурі, чумі ВРХ, чумі ДРХ, лихоманці долини Рифт, інфекційній катаральній лихоманці, африканській чумі коней, свиней, хворих і підозрілих на сибірку, гідроперикардиті, сказі, губчастоподібній енцефалопатії, скреїпі овець, сапі, ензоотичному лімфангоїті, венесуельському енцефаломієліті коней, японському енцефаліті, вірусному артеріїті коней, інфекційному метриті коней, туляремії, парувальній хворобі коней, чумі верблюдів, емфізематозному карбункулі, злоякісному набряку, бразилії, інфекційній ентеротоксемії овець, анаеробній дизентерії, ботулізмі, правцю, меліоїдозі коней, міксоматозі і геморагічній хворобі кролів, грипі, ньюкаслській хворобі птиці, орнітозі, хламідіозі.
- Тварин, які перебувають в стані агонії.

Забороняється відправляти на забійні підприємства тварин:

- підданих лікуванню сироваткою проти сибірки до закінчення 14 діб, а також щеплених вакцинами до закінчення термінів, визначених інструкціями щодо їх застосування, у разі вимушеного забою, з дозволу

лікаря вет медицини тварин забивають за умови нормальної температуритіла та відсутності реакції на щеплення.

- До 14-денного віку,
- Однокопитних, не малеїнізовані за 3 доби перед забоєм,
- Із невстановленим діагнозом, які мають підвищену або знижену температуру тіла,
- Яким застосовувались антибіотики, антгельмінтики, до закінчення терміну, зазначеного в інструкції,
- Оброблених пестицидами,
- Протягом 30 днів (птицю 10) після останнього згодовування їм риби, рибних відходів,
- Яким з лікувальною метою вводили гормональні та інші стимулюючі препарати,
- Птицю, за наявності ознак: скуйовдження пір'я, набрякання суглобів, синусів голови, сережок, витікання із носа, рота, очей, розладів шкт, наявності віспинок. Її переробляють на сан бойні в господарствах, де вона вирощувалась.

2 Основними критеріями для визначення вгодованості є форма тіла, ступінь розвитку м'язової тканини, вступання остистих відростків і ребер, наявність підшкірних жирових відкладень.

У с/г тварин , окрім свиней. жир спочатку відкладається на задніх частинах тіла, починаючи з основи хвоста, а потім поширюється послідовно на сідничні горби, попереки, круп, ребра, внутрішній бік стегна, шию і грудину. У молодих тварин добре розвинені м'язи, підшкірного жиру відкладається менше.

У ВРХ при визначенні вгодованості звертають увагу на форму тіла, ступінь розвитку скелетної мускулатури, випинання остистих хребців і сідничних горбів.

У свиней товщину шпику визначають між 6 і 7 остистими відростками спинних хребців.

Вівці і кози покриті довгою шерстю, тому визначити їх вгодованість нерідко важко. У цих тварин жировідкладення прощупуються на спині, на ребрах і попереку, в основі хвоста, в курдюку.

У коней, поряд з визначенням ступеня розвитку скелетних м'язів, промацують місця відкладення жиру на спині, у ділянці верхньої третини ребра, на попереку і по дорсальному краю шиї.

Птицю беруть лівою рукою за основу крил, повертають до себе головою, оглядають розвиток грудних м'язів, промацують жирові відкладення. Оглядають стегна, які не повинні бути синюшними.

3. При оцінці сировини встановлюють вгодованість тварин, яку можна встановити і після забою по якості м'яса. Але в сучасних умовах на м'ясопереробних підприємствах та в заготівельних організаціях тварин приймають за вгодованістю, яку приймальник визначає зовнішнім оглядом і промацуванням.

Залежно від віку і статі ВРХ поділяють на групи:

I група – воли і корови,

II група – бики,

III група – молодняк,

IV група – телята віком від 14 днів до 3 міс.

За ступенем вгодованості воли, корови і молодняк діляться на 3 категорії (вищу, середню і нижчесередню), а телята і бики на 2.

Вгодованість вища – мускулатура розвинена добре, форми тулуба округлі, маклоки і сідничні горби округлені, злегка виділяються, остисті відростки спинних і поперекових хребців не виступають, відкладення жиру промацуються біля основи хвоста і на сідничних горбах, щуп добре виповнений.

Вгодованість середня – мускулатура розвинена задовільно, форми тулуба дещо кутасті, лопатки виділяються, стегна злегка підтягнуті, відкладення

підшкіряного жиру промацуються біля основи хвоста і на сідничних горбах, щуп виповнений слабо.

Вгодованість нижчесередня – мускулатура розвинена незадовільно, форми тулуба кутасті, лопатки помітно виділяються, стегна плоскі, остисті відростки, маклоки, сідничні горби помітно виділяються, невеликі відкладення підшкіряного жиру на сідничних горбах, попереку, можуть і не промацуватись.

Категорії вгодованості бугаїв

1-а – форми тулубу округлі, мускулатура розвинена добре, кістяк не виступає.

2 –а – форми тулубу дещо кутасті, кістки злегка виступають, мускулатура розвинена задовільно, стегна і лопатки злегка підтягнуті.

Вгодованість молодняка ВРХ :

А) вгодованість вища – форми тулубу округлі, мускулатура розвинена добре, кісткові орієнтири не виступають, жирові відкладення промацуються біля основи хвоста, на сідничних горбах і в щупі.

Б) – вгодованість середня – форми тулубу не достатньо округлі, мускулатура розвинена задовільно, остисті відростки спинних і поперекових хребців злегка виступають, стегна не підтягнуті, відкладення підшкіряного жиру біля основи хвоста можуть не промацуватися.

В) вгодованість нижчесередня – форми тулуба кутасті, мускулатура розвинена незадовільно, кістки виступають, підшкіряний жир не промацується.

Телята поділяються на наступні категорії вгодованості:

I-а – телята-молочники живою масою не менше 30 кг., слизові оболонки білі, мускулатура розвинена задовільно, остисті відростки злегка промацуються.

II-а – телята, яких підгодовували, мускулатура розвинена менш задовільно, слизові оболонки червонуваті, кісткові орієнтири злегка виступають.

Вгодованість свиней залежить від віку, маси, товщини шпику.

До I категорії відносять беконні свині і молодняк до 8 міс масою 80-105 кг , відгодовані на раціонах, що забезпечують одержання високоякісної беконної свинини. Довжина тулубу не менше 100см, товщина шпику 1,5-3,5см.

До II категорії відносять свиней масою 60-130кг, молодняк товщина шпику 1,5- 4см. , а також підсвинків масою 20-60 кг.

До III категорії відносяться жирні свині, шпик 4, 1см і більше.

До IV категорії відносять кабани і свиноматки, живою масою понад 150кг, шпик 1,5- 4см.

До V категорії відносять поросят – молочників масою 4-8кг, з білою злегка рожевою шкірою, без пухлин, висипів.

Для першої категорій самці повинні бути кастровані не пізніше 2-х міс. віку, для II, III, IV – 4 міс.

? Запитання для самоконтролю

- 1.Хвороби та інші ознаки, за якими тварин не допускають до забою або відправляють на санітарну бойню.
- 2.Що покладено в основу методики визначення вгодованості тварин?
- 3.Якими ГОСТами користуються в сучасних умовах при визначенні вгодованості великої рогатої худоби, свиней, коней, кролів, птиці?
- 4.При визначенні вгодованості на скільки груп поділяється велика рогата худоба?
- 5.Яка жива вага молодняку відбірного класу?
- 6.Де промацують підшкірний жир у овець при визначенні вгодованості?
- 7.На які категорії вгодованості підрозділяється молодняк великої рогатої худоби?
- 8.Як визначають вік забійних телят?
- 9.Яка жива маса молодняку першого класу?
- 10.На які категорії вгодованості підрозділяються свині?
- 11.Де промацують підшкірний жир у свиней?
- 12.На які категорії вгодованості поділяються вівці, коні?
- 13.Яка товщина шпику у свиней першої категорії?

14. Яка жива маса свиней п'ятої категорії?